

Datum
2019-10-14

Styrdokument för krisberedskap 2020-2023

Dokumentnamn: Strategi för krisberedskap 2020-2023, ett samlat grepp om verksamhetsområdet		Ärendebeteckning: Kst/2019:647
Dokumentägare: Säkerhetschef, Säkerhetsenheten	Dokumentansvarig: Beredskapssamordnare, Säkerhetsenheten	Publiceras: Örnkom
Ersätter dokument: Strategi för krisberedskap 2016-2019	Revideras: 1:a året i mandatperioden	Utvärderas: Inför revidering
Relaterade dokument: Örnsköldsviks kommuns krisledningsplan 2020-2023 Risk- och sårbarhetsanalys Örnsköldsviks kommun 2020-2023 Örnsköldsviks kommuns Övnings och utbildningsplan 2020-2023 Reglemente för krisledningsnämnd Reglemente för kommundirektör		
Målgrupp: Samtliga inom kommunkoncernen		

Termer/begrepp

KAC	Kommunens alarmeringscentral
LEH	Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
MSB	Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap
RCB	Räddningschef i beredskap
RSA	Risk- och Sårbarhetsanalys
SKL	Sveriges kommuner och Landsting
TiB	Tjänsteperson i beredskap
WIS	Webbaserat InformationsSystem

Innehåll

1 Inledning.....	3
1.1 Syfte och mål.....	3
1.2 Avgränsning.....	3
1.3 Uppföljning.....	4
2 Styrning.....	4
2.1 Säkerhetsenheten.....	4
2.2 Samverkansgrupp Krisberedskap.....	5
2.3 Koncernledningsgruppen.....	5
3 Övergripande inriktning.....	6
3.1 Risk- och sårbarhetsanalys.....	6
3.2 Planering.....	8
3.3 Geografiskt områdesansvar.....	9
3.4 Utbildning och övning.....	10
3.5 Rapportering.....	11
4 Övrigt.....	12
4.1 Avtal, upphandling och byggnationer.....	12
4.2 Samhällsplanering.....	12
4.3 Samverkan.....	12
5 Uppdrag.....	13
5.1 Kommunstyrelsen.....	13
5.2 Nämnder och styrelser.....	13
5.3 Säkerhetsenheten under Samhällsbyggnadsnämnden.....	13
6 Relaterade dokument.....	14

1 Inledning

Kommunens ansvar för krisberedskap och civilt försvar regleras i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (framöver LEH). Det finns två överenskommelser mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) som preciserar kommunens uppgifter och den statliga ersättningen enligt LEH:

- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022. ¹
- Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018–2020. ²

I detta styrdokument framgår hur kommunen avser att tillgodose lagkraven och de mål och riktlinjer som framgår i kommunöverenskommelsen om krisberedskap. Styrdokumentet ska antas av Kommunfullmäktige det första året i varje ny mandatperiod. Säkerhetsenheten ansvarar för att dokumentet revideras.

1.1 Syfte och mål

Syftet med styrdokumentet är att ange inriktningen för kommunens arbete med krisberedskap, att minska sårbarheter i respektive verksamhet och leda till en god förmåga att hantera samhällsstörningar, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Styrdokumentet ska beskriva:

- process för kommunens övergripande risk- och sårbarhetsanalys,
- ambition avseende hur Örnsköldsviks kommun tar sitt geografiska områdesansvar, samt
- planeringsarbete under mandatperioden.

1.2 Avgränsning

Styrdokumentet är avgränsat till krisberedskap. Överenskommelsen om civilt försvar ställer inga krav på styrdokument, varför detta inte ingår i dokumentet. Styrdokumentet inkluderar inte innehåll som framgår av annan planering eller finns beskrivet i annan dokumentation, för att tillgodogöra sig dessa hänvisas till respektive enskilt dokument, se rubrik 6 *Relaterade dokument*.

¹ Sveriges kommuner och landsting (2018), *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap*. SKL 18/03101.

² Sveriges kommuner och landsting (2018), *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar*. SKL 18/01807.

1.3 Uppföljning

Styrdokumentet ska följas upp efter år 2022 då överenskommelsen om krisberedskap gått ut. Uppföljningen ska ske utifrån uppgifterna i överenskommelsen. Ekonomisk uppföljning görs årligen av Säkerhetsenheten genom rapportering till MSB via Länsstyrelsen.

2 Styrning

Mål och inriktning för arbetet med krisberedskap fastställs genom detta dokument av kommunfullmäktige för att sedan bedrivs av ansvarig nämnd/styrelse inom respektive verksamhet. Kommunen har ansvar för att säkerställa funktionen i egen samhällsviktig verksamhet, ansvaret följer linjeorganisationen och det är således varje enskild förvaltning och bolags skyldighet att se till att frågorna hanteras och att tillräckliga resurser avsätts för det arbete som ska genomföras.

Kommunen ansvarar för att genomföra uppgifterna enligt LEH och för att den statliga ersättningen som utgår för dessa uppgifter används i enlighet med de villkor som gäller för användningen av ersättningen. Kommunen ska följa upp den egna verksamheten samt rapportera till länsstyrelsen om de åtgärder som vidtagits och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen. Efter en extraordinär händelse ska kommunen se till att händelsen undersöks och att hanteringen utvärderas för att dra lärdom och ta tillvara på erfarenheter. Kommunen bör göra detta även vid störningar som inte når upp till nivån extraordinär händelse.

2.1 Säkerhetsenheten

Säkerhetsenheten är en del av Brand och Säkerhetsavdelningen under Samhällsbyggnadsförvaltningen. Enheten ska vara katalysator och driva utvecklingen framåt i samhällsskyddsfrågor och krisberedskap utgör en del av verksamhetsområdet. Arbetet sker strategiskt och med fokus på kommunens organisation som helhet, samordning sker i samverkansgruppen tillsammans med kommunens förvaltningar och bolag. Ansvarig för arbetet inom säkerhetsenheten är enhetschef tillika Säkerhetschef.

2.2 Samverkansgrupp Krisberedskap

Det ska finnas möjlighet till en samverkansgrupp inom krisberedskapsområdet. Syftet är att förankra frågor, ha erfarenhetsutbyte och skapa en samsyn kring krisberedskap i kommunkoncernens verksamheter. Gruppen leds av kommunens beredskapssamordnare och ska fungera som en motor för krisberedskapsfrågor i kommunen.

I samverkansgruppen deltar medarbetare från kommunens förvaltningar och bolag, som sedan tar aktuella frågor vidare till egen verksamhet. Gruppen är dynamisk och sätts samman utifrån de frågor som ska behandlas.

2.3 Koncernledningsgruppen

Koncernledningsgruppen är styrgrupp för arbetet med trygghet och säkerhetsfrågor i Örnsköldsviks kommun. Gruppen består av samtliga förvaltnings- och bolagschefer i kommunen, ansvarig för koncernledningsgruppen är kommundirektören.

3 Övergripande inriktning

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap utgår från fem områden: risk- och sårbarhetsanalys, planering, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning samt rapportering. Under rubrik 3 presenteras varje område med relevant lagtext, vad överenskommelsen pekar på att kommunen bör fokusera på under mandatperioden och hur Örnsköldsviks kommun ämnar arbeta med dessa fokuspunkter.

3.1 Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Uppgifter enligt lag

Kommunen ska, enligt 2 kap 1 § LEH, analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Örnsköldsviks kommuns inriktning under mandatperioden

Under mandatperioden ska kommunen fokusera i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys på följande:

- fördjupad och uppdaterad identifiering av samhällsviktig verksamhet,
- identifiering av kritiska beroende och risker inom samhällsviktig verksamhet,
- fördjupade analyser utifrån scenarion och
- en kommunövergripande RSA-rapport.

Datum

7(14)

2019-10-14

Kommunen ska följa de föreskrifter och allmänna råd som behörig myndighet utfärdar för kommuners risk- och sårbarhetsanalys. I de fall där det finns speciallagstiftning eller särskilda föreskrifter om riskanalys inom visst verksamhetsområde ska kommunen följa sådan, men sträva efter att samordna analyserna. Den kommunövergripande sammanställda risk- och sårbarhetsanalysrapporten tas fram av Säkerhetsenheten i samarbete med kommunkoncernens verksamheter och antas av Kommunstyrelsen under det första året i en ny mandatperiod. Den rapporteras till Länsstyrelsen senast 31 oktober samma år. Delar av resultatet av risk- och sårbarhetsanalysarbetet kan användas i omvärldsanalys och översiktsplanering.

3.2 Planering

Uppgifter enligt lag

Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod, fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser enligt 2 kap 1 § LEH. Enligt 6 kap 44 § i Kommunallagen (2017:725) ska fullmäktige anta reglementen om nämndernas verksamhet och enligt 7 kap 2 § kommunallagen ska kommundirektörens uppgifter fastställas i en instruktion.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska ha ett reglemente för krisledningsnämnden.
- Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- Kommunen ska ha en utbildnings- och övningsplan.
- Kommunen ska ha en plan för hantering av extraordinära händelser.

Örnsköldsviks kommuns inriktning under mandatperioden

Kommunen ska revidera planen för hantering av samhällsstörningar som ska innehålla punkterna ovan från överenskommelsen. En övergripande plan som gäller kommunens centrala krisledning tas fram av Säkerhetsenheten och förvaltningar/bolag tar fram egna planer för hantering av samhällsstörningar som kan påverka den egna verksamheten. Under mandatperioden ska även kommunens plan för kriskommunikation uppdateras och arbete med nödvattenplan färdigställas.

Under mandatperioden sker en planeringsomgång av styrel. Energimyndigheten driver arbetet nationellt och kommunen ska delta genom att lämna planeringsunderlag för kommunens geografiska område till länsstyrelsen och elbolag, Säkerhetsenheten samordnar arbetet och kommunkoncernens verksamheter deltar. I samverkan med länsstyrelsen sker även beredskapsplanering för dammbrott under 2019-2020.

Instruktion för kommundirektör är reviderad under 2019 och reglemente för krisledningsnämnd finns. Övnings- och utbildningsplan beskrivs under rubrik 3.4 *Utbildning och övning*.

3.3 Geografiskt områdesansvar

Uppgifter enligt lag

Kommuner ska, enligt 2 kap 7 § LEH, inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser verka för att:

1. olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas, och
3. information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjligheter att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.

Örnsköldsviks kommuns inriktning under mandatperioden

Kommunen ska under mandatperioden etablera samverkansformer med kommunala bolag och andra aktörer i syfte att uppnå samordning i planerings- och förberedelsearbetet. Samverkan ska behandla risker, sårbarheter och förberedelser för hantering av allvarliga samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Kommunen ska stärka sin förmåga till samordning och inriktning med andra aktörer vid samhällsstörningar. Kommunen ska också verka för samordning av information till allmänheten. Samverkan ska beakta de nationella rekommendationerna Gemensamma

grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar samt länets strategier för samverkan och kriskommunikation.

3.4 Utbildning och övning

Uppgifter enligt lag

Kommuner ansvarar, enligt 2 kap 8 § LEH för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även kommunens beredskapsfunktioner inom t.ex. kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstepersonsledning ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser framtida kriser.

Örnsköldsviks kommuns inriktning under mandatperioden

Krisledningsorganisationen ska regelbundet utbildas och övas i syfte att underhålla och förbättra kunskap samt rutiner för hanteringen av samhällsstörningar. Kommunen ska fastställa en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden som närmare reglerar målgrupp och innehåll.

Det ska genomföras både kommunövergripande och förvaltnings/bolagsspecifik övningsverksamhet samt deltagande i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå. Kommunen ska utvärdera både händelser och utbildnings- och övningsverksamhet.

3.5 Rapportering

Uppgifter enligt lag

Kommunen ska enligt 2 kap 9 § LEH hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget. Kommunen ska utifrån 2 kap 9 § LEH vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Uppgifter enligt överenskommelse om krisberedskap

- Kommunen ska ha förmåga att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar, t.ex. WIS och Rakel.
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

Örnsköldsviks kommuns inriktning under mandatperioden

Tjänsteperson i beredskap och central krisledning ska ha förmåga att nyttja WIS och Rakel för att kunna delge och ta emot information vid samhällsstörningar.

Samtliga förvaltningar och bolag ska på begäran från TiB, krisledning eller beredskapssamordnare kunna besvara en lägesrapport inför eller under en händelse. Under mandatperioden ska förvaltningar och bolag utbildas och rutiner tas fram för detta.

Kommunen ska under första året i mandatperioden delge Länsstyrelsen fastställd RSA-rapport 31 oktober. Styrdokument för krisberedskap, plan för extraordinära händelser samt utbildnings och övningsplan ska delges Länsstyrelsen senast 31 december samma år. 15 februari varje år ska kommunen redovisa en årsuppföljning av kommunens arbete med krisberedskap.

4 Övrigt

4.1 Avtal, upphandling och byggnationer

När kommunen tecknar avtal med entreprenörer eller andra externa aktörer ska aspekter som berör krisberedskap och krishantering beaktas. Dessa aspekter ska även beaktas i upphandling av varor, tjänster eller byggnationer inom kommunkoncernen.

4.2 Samhällsplanering

Örnsköldsviks kommun ska sträva efter att bygga ett robust och säkert samhälle. Den kunskap och de lärdomar som kommer fram i arbetet med krisberedskap ska tas tillvara på och användas i arbetet med samhällsplanering.

4.3 Samverkan

Utifrån krisberedskap ska kommunen delta i följande nätverk:

- *Länsstyrelsen Västernorrlands krisberedskapsnätverk.*
Säkerhetsenheten deltar.
- *Länsstyrelsen Västernorrlands krisinformatörsnätverk.*
Kommunikationsavdelningen deltar.
- *Beredskapssamverkan Umeåregionen.*
Säkerhetsenheten deltar.

5 Uppdrag

5.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska inför varje mandatperiod:

1. rapportera en risk- och sårbarhetsanalys enligt 2 kap. 1 § LEH till Länsstyrelsen Västernorrland.
2. fastställa plan för hantering av samhällsstörningar enligt 2 kap 1 § LEH samt en utbildnings och övningsplan enligt de krav som ställs i överenskommelsen.
3. se till att anläggningarna för utomhusvarning underhålls och testas.

Samordningsansvaret för detta arbete har Samhällsbyggnadsnämnden.

5.2 Förvaltningar och bolag

Samtliga förvaltningar och bolag ansvarar för att:

1. deltagande sker i det arbete som bedrivs i samverkansgruppen för krisberedskap.
2. deltagande sker i kommunövergripande övningar och utbildningar inom verksamhetsområdet.
3. fastställa en plan för hantering av samhällsstörningar för verksamheten med tillhörande utbildnings- och övningsplan. Planen bygger på risk- och sårbarhetsanalyser genomförda av verksamheten.
4. genomföra minst en krisledningsutbildning under mandatperioden och
5. genomföra minst en krisledningsövning under mandatperioden.
6. kunna besvara en lägesrapport inför eller under en händelse.
7. ändamålsenlig utvärdering och uppföljning av krisarbetet genomförs.

5.3 Säkerhetsenheten under Samhällsbyggnadsnämnden

Säkerhetsenheten ansvarar för nedan uppgifter:

1. Att stödja nämnder och styrelser i ovan uppdrag.
2. Att ta fram en plan för extraordinära händelser på kommunövergripande nivå.
3. Att ta fram en utbildnings och övningsplan för central krisledningsorganisation.
4. Att ta fram styrdokument för krisberedskap.
5. Att samordna arbetet med risk- och sårbarhetsanalys och fördjupade analyser samt ta fram övergripande RSA-rapport.
6. Att samordna styrelspanering.
7. Att rapportera ovan nämnda dokument till Länsstyrelsen efter fastställd tidsplan.

8. Att årligen rapportera kommunens arbete med krisberedskap till Länsstyrelsen.
9. Att anläggningarna för utomhusvarning underhålls och testas.

6 Relaterade dokument

Nedan listas de dokument som är aktuella inom krisberedskapsområdet i Örnsköldsviks kommun.

- Örnsköldsviks kommuns krisledningsplan 2020-2023
- Risk och sårbarhetsanalys 2020-2023
- Örnsköldsviks kommuns Övnings och utbildningsplan 2020-2023
- Reglemente för krisledningsnämnd
- Instruktion för kommundirektör